

26.08.2018

המלצות הגנת הצומח בקישוא ערבה וכיכר סדום, 2018-2019

כללי

- ✓ לפני השימוש בכל תכשיר הדברה יש לקרוא בעיון את התווית שעל אריזת התכשיר ולפעול בהתאם. התכשיר מותר לשימוש רק במקרה שמופיע בתווית שלו שם הגידול הרלוונטי.
- ✓ לאחר הריסוס יש להקפיד על ימי המתנה לפני קטיף, כפי שמצוין בתווית (לשוק המקומי) או ברשימות ליצוא (לפי רשימת המשוק).
- ✓ אין לרסס צמחים הנמצאים בעקה, ואין להשאיר תכשיר הדברה במים, אפילו רק לשעות אחדות, אלא אם מצוין אחרת בתווית התכשיר.

מזיקים

זבובי מנהרות (מנהרנים)

בערבה מופיעים בגידול שני מינים של מנהרנים, העלולים לגרום להתייבשות העלים באמצעות יצירת מנהרות בתוכם. **למנהרן החממות** רימה צהובה ומנהרות מפותלות בצד העליון של העלה; **למנהרן העורקים** רימה בצבע קרם ומנהרות לאורך העורקים בצד התחתון של העלה.
הדברה: אויסקט, אמפליגו. כל התכשירים יעילים בהדברת שני מיני המנהרנים. מומלץ לרסס עם תחילת הופעתם, כדי לשלוט בכמות ובהדברה.

כנימות עלה

כנימות עלה ניזונות מהצמחים, מדכאות צימוח ומפרישות טל-דבש דביק, שעליו מתפתחות פטריות ה"פייחת" בתנאי לחות גבוהים. יתר על כן, **כנימות העלה מעבירות מחלות וירוס בקישוא, המסכנות את היבול.**
הדברה: תכשירי אימידקלופריד (קונפידור ודומיו), לאנט, מלתיון, טיפיקי, זהר LQ 215, נימפר, תותח (יעיל גם להדברת כנימת עש הטבק).

כנימת עש הטבק

כנימת עש הטבק ניזונה מהצמחים ומחלישה אותם. כתוצאה מההזנה היא מפרישה טל-דבש. **כנימת עש הטבק מעבירה וירוסים העלולים לגרום לאובדן היבול כולו.** למניעת המחלות הללו מומלץ להגן על השתילים ביריעות בד (אגריל) או ברשת 50 מ"ש מתחילת הגידול (זריעה או שתילה) ועד הכנסת הדבורים לשטח. אם אפשר, מומלץ לגדל את הקישוא כשהוא מוגן ברשת 50 מ"ש במהלך כל עונת הגידול. למניעת העברת וירוסים, חשוב מאוד להדביר את הדרגות הבוגרות המפיצות אותם במרחב.
הדברה: בוגרים וזחלים - תכשירי אימידקלופריד (קונפידור ודומיו) יעילים כטיפול ראשון ויחיד בעונה, בשל חשש לפיתוח תנגודת של כנימת עש הטבק לתכשיר. מוספילן/מפיסטו, קליפסו 480/קלימרה, ביסקיה 240 (ידבירו גם כנימות עלה), איפון, אצטאסטאר/אצטאפלוס, אקטרה, אקסירל, ורימרק, מובנטו 100, פניקס/פגסוס. **בוגרים בלבד** - אוויסקט. **זחלים בלבד** - אוברון, זהר LQ 215. **תכשירים אחרים** - תכשירי סיפרימטרין (סימבוש ודיווי), דסיס, מטרונום פריים/רקויאם פריים.

אקרית אדומה וצהובה

עלולה לגרום לייבוש עלוות הצמחים על ידי מציצת תוכן העלים. מומלץ מאוד לבצע ניטור, ובהופעת המזיק לבצע לאלתר הדברה.
הדברה: פגסוס או פניקס.

בקב"מ באר ש"מ

<http://www.shaham.moag.gov.il>

חוות גילת 85820 . טל' 9920982 – 08 פקס 9920970 - 08

אקרית העיוותים

בקישוא עלולה האקרית להסב נזק המתבטא בעיוותים, בייבוש ובעצירת קדקודי הצמיחה.
הדברה: פניקס.

זחלי עשי לילה

עשי הלילה הבוגרים: פרודניה, לפיגמה, הליוטיס ופלוסיה בדרך כלל אינם מהווים בעיה, ונזקם העיקרי נגרם מדרגת הזחלים ומתבטא בגירוד קליפת הפרי ובחדירתם לתוך הפרי.
הדברה: אטברון, דסיס, אלסיסטין, טאטא 20-N/טיטאן/סיפריין/שרפז, לאנט.

זבוב הדלועיים

המזיק פוגע בכל שלבי התפתחות הפרי ועלול לגרום לאובדן יבול. הנקבה מטילה ביצים על הפרי והרימות הבוקעות חודרות מיד לתוכו. חלק מהפירות שנפגעו נרקבים. הטלה בפרי בוגר גורמת להתעקמות הפרי וניתן לראות את פתח יציאת הרימות האופייני.
הדברה: הדברה מכנית באמצעות רשתות נגד חרקים בצפיפות 25 מש תמנע את כניסת המזיק למבנה ואת הנזק. עם הופעת המזיק, מומלץ ליצור קשר עם מדריכת הגנת הצומח.

תריפסים למיניהם

מזיק זה בדרך כלל אינו מהווה בעיה, אך כשהוא מופיע בכמות גדולה, הוא עלול להסב נזק המתבטא בייבוש העלים, בעצירת הצימוח ובגירודים ושרטוטים בקליפת הפרי.
הדברה: דסיס, תכשירי סיפרימיטרין, מלתיון.

מחלות

קימחון

שתילות מוקדמות כמעט שאינן סובלות מהמחלה. ככל שהשתילה מאוחרת יותר, מאמצע אוגוסט ואילך, הגידול רגיש יותר למחלה. המחלה מופיעה בסתיו המאוחר עם ירידת הטמפרטורות (מאמצע ספטמבר). הטיפול יינתן בהתאם למצב התקדמות הגידול.
הדברה: אופיר 2000/אורון/טופנקו 100/עומר, אמרלד אנרג'י, באיפידן/שביט, ויוואנדו 500, וינטו, דומארק/דומאר קומבי, טימורק גולד, לונה אקספריאנס 400, נימטול, נימרוד 25, נץ, סטנגה, סטרובי, סיגנום, סידלי טופ, סיסטאן 24/ראלי, סרנייד, קוליס 300, שמן קייצי JMS, שריף סופר, תכשירי גופרית.

מחלת עובש אפור או בוטריטיס

המחלה תוקפת את הפירות בחודשי החורף ובאביב המוקדם בתנאי לחות גבוהה וטמפרטורות נמוכות יחסית. כאשר נוצרים תנאים המתאימים להתפתחות המחלה, מומלץ לבצע טיפולי מניעה והדברה.
הדברה: בנלוס, טאץ'/סוואנה/סוויץ', טימורקס גולד, סיגנום, סרנייד, רובראל/רודיון.

קשייניה גדולה

מחלה נדירה בערבה, אך כאשר נוצרים תנאים מתאימים, כגון לחות גבוהה מאוד וטמפרטורות מתונות, ישנו חשש להתפתחותה.
הדברה: אורור השטח מסייע מאוד למניעת המחלה, אך מומלץ לבצע גם טיפולי הדברה, באחד מהתכשירים: בויסן 50/דלסן, בנלוס, טאץ'/סוואנה/סוויץ', טופז, סיגנום, רובראל/רודיון.

רשימת השילובים האפשריים של תכשירי הדברה בקישוא

כללי

1. להלן השילובים האפשריים של תכשירי הדברה שנבדקו לגבי פגיעה (פיטוטוקסיות) בקישוא, אולם לא כולם נבדקו מבחינת יעילותם. הרשימה מפורסמת באתר האינטרנט של השירותים להגנת הצומח ולביקורת.
2. הסימן / (לכנס) מציין אפשרות בחירה בין תכשירים שונים להדברת הפגע.
3. שילובים שאינם מופיעים ברשימה שלהלן, אינם ידועים או פוגעים בגידול. שימו לב גם למצוין בתווית התכשיר.

שילובים מתאימים

אוברון + קליפסו
אוויסקט + דלסן
אופיר + אקטרה
אטברון + גופריתר
אלסיסטין + באיפידן
אצטאסטאר + דומרק/הליוגופרית/נימרוד/נץ/שביט
ביסקיה + מובנטו
דומרק + טיטאן
הבראל + דסיס/דלסן/באיפידן
ויוואנדו + אופיר/אקרובט
מובנטו + שמן קיצי JMS
סיגנום + מוספילן

רשימת תכשירי הדברה המורשים לשוק המקומי ושילובים שלהם מפורסמת באתר משרד החקלאות -
השירותים להגנת הצומח: <http://www.hadbara.moag.gov.il/hadbara>

בברכה,
סבטלנה דוברינין
מדריכת הגנת הצומח
כף האמור לאיף הינו כמדכר צצה מקוצרות באבד, ואלא מקבל הצצה לנהוט מנהט להירות.

